MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Helpossa nykymaailmassa armeija tuo nuorille miehille terveen haasteen ylittää itsensä. **EETU HEINO RUOTUVÄKI-LEHDESSÄ**

Suomen talous kuilun reunalla

Samaan aikaan kun maan hallitus keskittyy karttaharjoituksiin ja työryhmien perustamiseen kunta- ja sote-uudistustensa kanssa, talous on ajautumassa tai jo ajautunut kuilun partaalle.

Valtio ja kunnat velkaantuvat edelleen kovaa vauhtia, vientiteollisuus sakkaa, eikä kotimainenkaan kysyntä enää tahdo jaksaa pitää talouden kasvua pinnalla. Tiistaina julkistetut työllisyys- ja työttömyysluvut olivat synkät.

Huolimatta pitkään jatkuneesta eurooppalaisesta taantumasta työttömyys on pysynyt Suomessa suhteellisen alhaisena.

Oman apunsa on tuonut se, että eläkkeelle siirtyminen on väestörakenteesta johtuen ollut aikaisempaa suurempaa. Sekään ei enää auta, vaan työttömyys on lähtenyt nousuun.

Työttömyyden kasvu oli viime vuoden maaliskuuhun verrattuna puoli prosenttiyksikköä, mutta työllisten määrä eli työllisyysaste laski prosenttiyksiköllä 66,6 prosenttiin. Työllisyysasteen alentuminen on erittäin vakava kansantaloudellinen ongelma. Yhä pienempi joukko voi osallistua yhteisen kakun leipomiseen.

Kysynnän hiipuminen näkyy selvästi kaupan alkuvuoden luvuissa. S-ryhmän vähittäismyynti pysyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden vastaavan ajan tasolla, mutta käyttötavarakaupan myynti laski 4,6 prosenttia.

Samansuuntaisesta kehityksestä on kertonut myös Kesko. Stockmann ilmoitti hiljattain lomauttavansa koko henkilöstönsä.

Huomionarvoista on, että S-ryhmän omien tuotemerkkien myynti kasvoi alkuvuoden aikana neljänneksen. SOK:n pääjohtajan Kuisma Niemelän mielestä kuluttajien ostovoimaa leikkaavat veronkorotukset ja kohonneet tuottajahinnat selittävät edullisten elintarvikevaihtoehtojen suosion kasvua. Käyttötavaroiden kysyntää vähentävät Niemelän mielestä veronkorotusten lisäksi talouden epävarmuus.

Kaupan omien merkkien kulutuksen kasvu ruokkii kotimaista työttömyyttä niiltä osin, kun tuotteet valmistetaan ulkomailla tai ulkomaisista raaka-aineista.

Näyttää siltä, että hallituksen valitsema talouslinja ajaa osaltaan maata lamaan. Leikkaukset ja verojen korotukset vähentävät kuluttajien käytössä olevien tulojen määrää, mutta ne eivät lisää suomalaisen työn kilpailukykyä.

Hallituksen päätös alentaa yritysverotusta reippaasti ei lisää kilpailukykyä ainakaan lyhyellä tähtäimellä. Yritysverotuksen alentamisesta

Kaupan omien tuotemerkkien myynti kasvoi alkuvuoden aikana.

syntyneen aukon täyttäminen hallituksen toivomilla dynaamisilla vaikutuksilla olisi suotavaa, mutta todella epävarmaa.

Jos yritysten kilpailukykyä halutaan parantaa, pitäisi voiton verotuksen sijaan puuttua kustannuksiin. Tämä näyttää olevan vaikeaa, koska esimerkiksi työeläkemaksuihin kohdistuu kovia korotuspaineita. Yrityksissäkin pitää ensin leipoa kakku, ennen kuin sitä voidaan jakaa.

Suomessa on työttömiä lähes 240 000 henkilöä. Silti työurien jatkamista pidetään tulevaisuuden kannalta elintärkeänä. Usein esitetty keino on eläkeiän nostaminen. Väkisin sen nostaminen on nykyisen hallituksen aikana mahdotonta, mutta vapaaehtoisesti työurien jatkaminen näyttää onnistuvan.

Ylen eilen julkistaman uutisen mukaan eläkeiän ohittaneiden työssä jatkaminen on yleistynyt selvästi. Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan 65–69-vuotiaiden työllisyysaste on kaksinkertaistunut vajaassa kymmenessä vuodessa. Eläkeläisissä onkin iso työvoimajoustovaranto.

Suurten rakenneuudistusten sijaan hallituksen pitää keskittää voimansa uhkaavan laman torjuntaan. Parhaiten se onnistuu lisäämällä kotimaassa tuotettujen palvelujen ja tuotteiden kysyntää.

Kotimaisessa ruuassa ja uusiutuvassa energiassa on paljon potentiaalia. Suomalaisille pitää tarjota keppien lisäksi myös porkkanoita.

Hallituksen valitsema talouslinja ajaa maata lamaan.

Malttia ja osaamista

Suureen ja mahtavaan sote-uudistukseen liittyy myös keskustelu siitä, kenen olisi mielekkäintä tuottaa kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut.

Yritysten rooli palvelutuotannossa on vuosien saatossa vahvistunut, ja ääritapauksissa kunta onkin ulkoistanut koko sote-palveluidensa tuotannon. Tuore sosiaalibarometri kertoo kuitenkin suunnan muuttuneen.

Peräti kolmannes kunnista on palauttanut ulkoistettuja palveluita kunnan omaan tuotantoon. Syiksi tähän kunnat mainitsevat paremman laadun ja pienemmät kustannukset.

Puolet kuntien sosiaali- ja terveysjohtajista kertoi barometrissa, että palvelujen ulkoistaminen on lisännyt kustannuksia neljän viime vuoden aikana. Vain kymmenes kunnista ilmoitti säästäneensä palveluita ostamalla.

Barometrin tulokset kertovat ostamisen ja kilpailutuksen vaikeudesta. Vaikka joku muu tuottaisi palvelun, sen järjestämisvastuu on edelleen kunnalla.

Palvelujen suunnittelu, kilpailutus ja valvonta jäävät joka tapauksessa kunnalle. Huonosti laaditut palvelusopimukset voivat lisäksi tuottaa yllätyksiä.

Jyväskylän vastuualuejohtaja Anssi Niemelä perää kunnilta palveluiden ostoon suunnitelmallisuutta, jotta ne välttäisivät kalliit hätäratkaisut.

”Keikkalääkärit ovat niin rosvojen hommaa, että siitä on vaikea puhuakaan rauhallisesti”, Niemelä sanoo (MT 24.4.).

Oman palvelutuotannon tai ulkoistamisen järkevyydestä löytyy tuskin yhtä totuutta. Varmaa kuitenkin on, että molemmat vaativat kunnilta osaamista.

Kuntien kannattaa palvelujen ostossa olla luovia ja kokeilevia. Myös malttia tarvitaan, ettei toimivaa omaa palvelua vaihdeta kalliiseen ja toimimattomaan.

Luontevia kumppaneita olisivat oman kunnan tai maakunnan yritykset. Ne tuntevat alueensa, ovat siihen sitoutuneita ja maksavat veronsa Suomeen.

VIERASYLIÖ

Alkuperäisrotujen geeniperimän säilyttäminen on edelleen tärkeää

Maatalouden eläingeenivarojen säilytys on kuulunut YK:n Elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO:n tehtäviin koko järjestön olemassaolon ajan. Eri kotieläinlajien nykyisten rotujen perinnöllinen vaihtelu muodostaa ravinnontuotannon ja maatalouden pohjana olevat eläingeenivarat.

Kesytettyjen eläinlajien geneettisen vaihtelun säilytys on tärkeää kasvavan ihmisväestön ravinnontuotannon takaamiseksi. Säilyttämällä geneettinen vaihtelu parannetaan maatalousmaan tuottavuutta ja saavutetaan tulevien sukupolvien edun vaatima kestävä maatalous.

Ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen edellyttää monimuotoisuuden säilyttämistä.

Maailman kotieläintuotanto perustuu noin 40 eläinlajiin. Ihminen on hyödyntänyt ravinnontuotannossa eläimiä noin 10 000 vuoden ajan, kun muflonista, bezoaarivuohesta, villisiasta ja alkuhärästä kesytettiin lammas, vuohi, sika ja nauta.

Geenivarantoa uhkaa köyhtyminen

Vuonna 1946 perustettu YK:n Maatalous- ja elintarvikejärjestö FAO on ollut kiinnostunut toimintansa alusta asti kotieläinten jalostamisesta epäsuotuisiin ympäristöihin. FAO:ssa huolestuttiin geenivarannon köyhtymisestä, kun monet kehitysmaat alkoivat vaihtaa vähän jalostettuja heikkotuottoisia rotuja muutamiin kansainvälisiin rotuihin.

Tämä vaaransi paikallisiin oloihin sopeutuneiden rotujen olemassaolon ja tulevaisuuden jalostuksen. Vastaavasti teollisuusmaissa vanhat alkuperäisrodut hävisivät.

FAO on koko toimintansa ajan järjestänyt alan konferenssejа, seminaareja ja työpajoja hallintovirkamiehille, tutkijoille ja muille alan toimijoille. FAO:n tarkoitus on tukea muun muassa säilytystyötä eri maanosissa ja riittävän perinnöllisen muuntelun ylläpitoa eläinroduissa.

Rio de Janeirossa Brasiliassa vuonna 1992 pidetty YK:n Ympäristö- ja kehityskonferenssi on vaikuttanut ratkaisevasti yhteiskunnalliseen ja poliittiseen ajatteluun.

FAO:n esityksestä eläingeenivarat huomioitiin Rion kokouksessa. Rion sopimuksella, jonka yli 120 maata ratifioi, mukaan luettuna Suomi, on kolme päätavoitetta: biologisen monimuotoisuuden globaali säilytys, sen kestävä käyttö sekä siitä saatavien etujen rehellinen ja oikeudenmukainen jakaminen.

Viimeaikaisista konferenssiesta on mainittava FAO:n Kansainvälinen tekninen konferenssi maatalouden eläingeenivaroista vuonna 2007 Sveitsin Interlakenissa. Konferenssissa allekirjoitettiin eläingeenivarojen säilyttämistä koskeva toimintasuunnitelma. FAO:n

Maailman kotieläintuotanto perustuu noin 40 eläinlajiin.

jäsenvaltioiden toivotaan noudattavan suunnitelmaa eläinten geeniperimän talteenottamiseksi.

Joka kolmas rotu vaarassa hävitä

FAO on perustanut tietopankin maailman kotieläinroduista, rotujen eläinmääristä ja muutoksista, rotujen ominaisuuksista ja mahdollisista sopeutumisista poikkeavaan ympäristöön sekä geenivarojen säilytystoimenpiteistä.

Rotutietopankki DAD-IS:ssa (Domestic Animal Diversity-Information System; *http://dad.fao.org*) on tiedot yli 14 000 nisäkäs- ja lintulajien rodusta. Meille tavanomaisimpien nauta-, lammas-, hevos- ja kanarotujen ohella tietoja on eksoottisemmista laama-, jakki- ja emuroduista. Karkea laskelma osoittaa, että 10-15 prosenttia eri eläinlajien roduista on kuollut sukupuuttoon ja noin 30 prosenttia on vaarassa hävitä.

DAD-IS antaa liian myönteisen kuvan rotujen runsaudesta. Tietokannassa kunkin rodun mahdolliset kansalliset populaatiot luetaan omiksi roduikseen.

Suomessa ja Tanskassa kasvatettavat holsteinrodut tai islanninhevosen erilliset kannat eri maissa ovat omia rotujaan, vaikka ne polveutuvat samasta eläinkannasta ja ovat perimältään pitkälti samanlaisia. Näistä luokituksen heikkouksista huolimatta DAD-IS on erinomainen tietokanta rotujen tilanteen seuraamiseen.

Geenien säilyttämiseen on monta keinoa. Yksi mahdollisuus on elävien eläinten säilytyspopulaatio. Toiseksi voidaan ajatella sperman, munasolujen, alkioiden, muiden kudosten tai geenijaksojen pakastesäilytystä.

Taloudelliset ongelmat ovat vaikeita sekä elävien eläinten että pakastevarastojen säilytyksessä. Kuka maksaa? Kuinka monta rotua, eläintä ja annosta on säilytettävä? Miten pitkään ja missä?

Kysymykset ovat vaikeita teollisuusmaissakin, joista tekniikat ovat peräisin, mutta niistä tulee erityisen vaikeita kehitysmaissa. Näihin käytännön ongelmiin saa apua Interlakenin kokouksessa laaditusta toimintasuunnitelmasta ja FAO:n teknisistä raporteista.

FAO:ssa on niin ikään laadittu globaalinen tutkimusohjelma kotieläinlajin rotujen keskinäisten sukulaisuuksien selvittämiseksi dna:n avulla. Rotujen sukulaisuuksia selvittämällä voidaan tunnistaa perinnöllisesti eriytyneet rodut, jotka ovat tärkeitä lajitason monimuotoisuuden ylläpidossa.

Geenivaroja suojeltu Suomessa jo 50 vuotta

Suomalaista tutkimustoimintaa eläingeenivarojen säilyttämisestä on ollut 1960-luvulta lähtien. Ensimmäiset kansalaistoiminnot alkuperäisrotujen suojelemiseksi alkoivat niin ikään tällöin.

Professori Kalle Maijala käynnisti toimintaa kotimaan lisäksi 1970- ja 80-luvuilla organisoimalla eläingeenivaratyöryhmät pohjoismaisella, eurooppalaisella ja FAO:n puitteissa kansainvälisellä tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriö julkaisi vuonna 1983 komiteamietinnön kotieläingeeniaineksen talteen ottamiseksi. Vankilatilat aloittivat uhatuimpien rotujen säilytystyön. Ohjelma uudistettiin ja laajennettiin vuonna 2004 kansalliseksi eläingeenivaraohjelmaksi.

Eläingeenivarojen suojelutyö, jota koordinoi MTT, kuuluu maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alaan. Toimintaa ohjaa ministeriön nimeämä Geenivaraneuvottelukunta, jonka toimintaan kuuluvat eläingeenivarojen lisäksi kasvien ja metsäpuiden geenivarat. Vuodesta 2015 lähtien geenivara-asiat kuuluvat uuden Luonnonvarakeskuksen mandaattiin.

KALLE MAIJALA
JUHA KANTANEN
Maijala on eläinjalostuksen emeritusprofessori ja Kantanen professori MTT:n Biotekniikka- ja elintarviketutkimuksessa.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Sadetanssi Syyrian lasten hyväksi

Sadat lapset ympäri pääkaupunkiseutua tanssivat torstaina Helsingin Narinkkatorilla sadetanssin juomaveden turvaamiseksi maailman lapsille.
Tempaus avasi Unicefin valtakunnalliset Jano-viikot. Sadetanssia nähdään viikon mittaan useilla paikkakunnilla, esimerkiksi tänään Kajaanissa ja vappuna Ilmajoella.
Lisätietoja löydät kampanjasivuilta *www.unicef.fi/jano.*

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JARMO PALOKALLIO

Rikollinen naapurissa

Venäjän presidentti Vladimir Putinin joutuminen poliisin ylläpitämälle salaiselle rikollislistalle on kiusallista Suomelle. Naapurimaan presidentti ei sellaisille kuulu.

Voisiko kyse silti olla jotain muusta kuin pahasta väärinkäsityksestä ja inhimillisestä erehdyksestä?

Putin on vähintäänkin ristiriitainen persoona. Kukaan tuskin kadehtii Suomen presidenttejä ja ulkopoliittista johtoa, joka joutuu hänen kanssaan pelaamaan.

Viimeksi toissapäivänä kansainväliset ihmisoikeusjärjestöt kertoivat, miten rajusti Putinin hallinto on kaventanut sananvapautta Venäjällä. Tilannetta kuvataan heikoimmaksi sitten Neuvostoliiton romahduksen.

Venäjä valvoo entistä tiukemmin kansalaisjärjestöjä, jotka saavat rahoitusta ulkomailta. Viranomaiset vaativat kyseisten järjestöjen tunnustautuvan ulkomaiden agenteiksi.

Ensimmäiset seuraamukset uuudesta lainsäädännöstä sai kantaakseen Golos-järjestö, joka on raportoinut Venäjän vaalien väärinkäytöksistä.

Talvisota oli Putinin mukaan vain vanhan rajavirheen korjausta.

jarmo.palokallio@maaseuduntulevaisuus.fi

Uusien lakien turvin Putinin hallinnon vastaisia mielenosoituksia on suitsittu tiukoilla rangaistuksilla. Mielenosoituksia on myös järjestelmällisesti kielletty tai lainvastaisesti hajotettu.

Maanpetosta ja vakoilua koskeva laki on niin epämääräisesti muotoiltu, että sen nojalla ihmisoikeusaktivistit saadaan helposti syytteeseen.

Kunnianloukkausten kriminalisointi estää käytännössä hallituksen tai viranomaisten arvostelun.

Siltä osin hurrattavaa ei ole juurikaan jäljellä.

Toisinajattelijoiden osa on kaikkineen surkea. Putinin hallinto on raivannut kaikki varteenotettavat arvostelijat tieltään.

Osa on heitetty vankilaan enempi vähempi tekaistuilta vaikuttavien syytteiden perusteella ja osa on kuollut hämärästi.

Toimittajille Putinin Venäjä on maailman vaarallisimpia maita. Maassa pahoinpidellään joka vuosi kymmeniä toimittajia ja heitä myös murhataan, eikä tekijöillä ole pelkoa kiinnijäämisestä.

Teräväkynäinen Anna Politkovskaja ei siis ole ainut venäläisen sananvapauden marttyyri.

Poliittisten vallan lisäksi Putin on lähipiirinsä kanssa kahminut Venäjän rikkaudet hallintaansa. Valtaapitävien haastaminen on käynyt kalliiksi sitä yrittäneille liikemiehille.

Putinin itselleen keräämän omaisuuden määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Joidenkin arvioiden mukaan hän on jopa maailman varakkain henkilö.

Brittitutkijoiden mukaan Putinin miljardiomaisuuden perustana ovat omistukset suurissa öljy- ja kaasuyhtiöissä.

Venäjän syöpänä on korruptio. Se läpäisee yhteiskunnan poliiseista lääkäreihin ja puolustusvoimista kouluihin.

Kansainvälisissä vertailussa Venäjä on Putinin kaudella pudonnut maailman korruptoituneimpien maiden joukkoon. Se on siellä heti Kazakstanin ja Iranin jälkeen.

Ei ihme, ettei maa oikein houkuttele ulkomaisia investointeja.

Oma lukunsa on Putinin ulkopolitiikka. Lähtökohtana näyttää olevan, että suurvalta tekee mitä lystää.

Talvisotakin oli Putinin mukaan vain vanhan rajavirheen korjausta.

Että sellainen velikulta meillä pitää naapurissa valtaa.

LEHTIKATSAUS

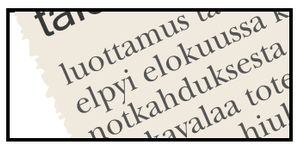

Kesätyöt tarpeeseen

Pohjalainen on huolissaan nuorisotyöttömyyden kasvusta.

”Lohdullista alueen kannalta on kuitenkin se, että vientiteollisuuden vahvasta asemasta johtuen Vaasassa ja sen ympäristössä on tarjolla sellaisia aitoja kesätyöpaikkoja, joiden ansiosta isot vientiyritykset kykenevät jatkamaan tuotantoaan normaalisti läpi lomakauden, kun ammattimiehet pitävät ansaitsemiaan lomia.”

”Yrityksissä samoin kuin ammattilaisia kouluttavissa vaasalaisissa oppilaitoksissa ymmärretään hyvin se, että kesätyöpaikat on paras tapa tutustuttaa nuoret yritystoimintaan ja saada heidät kiinnostumaan teollisuuden ammateista.

Vaasassa tämä on itse asiassa kohtalonkysymys, koska yritysten näkökulmasta osaavan työvoiman saantia tulevaisuudessa pidetään suurimpana tuotannon laajentamisen ja viennin kasvattamisen pullonkaulana.

Nuorille taas ensimmäisillä työkokemuksilla voi olla jopa ratkaiseva merkitys koulutus- ja uravalinnoissa.”

Patakunta juhlii Ässiä...

Satakunnan Kansa ilmestyi Patakunnan Kansana Porin Ässien kiekkokullan kunniaksi.

”Jääkiekkoilu olisi kovin tylsä peli, jos syksyllä laitettaisiin pelaajabudjetit jonoon ja voittaja olisi sillä selvä. Henki voi voittaa materian. Ässien kevät antaa uskoa kaikille niin SM-liigassa kuin muiden palloilulajien sarjoissa.”

”Monelle Porin ja Satakunnan yrittäjälle Ässien mestaruus tuo 13. kuukauden muuten kovin nahkeasti alkaneeseen vuoteen.

Ylivoimaisesti parasta on ihmisten tunnelma. Koiran ulkoiluttajan on luontevaa avata keskustelu toisen samanlaisen kanssa. Eivät ihmiset muuten toisilleen puhu saati hymyile. Sellaista pidettäisiin kovin omituisena niin Porissa kuin muualla Suomessa.

Nyt niitä yhteisiä puheenaiheita riittää! Kiitos, Ässät!”

...ja Kokkola Tiikereitään

Juha Savela iloitsee **Keskipohjanmaassa** Kokkolan Tiikereiden lentopallokullasta.

”Nuorimmat hihkuvat ja pomppivat onnesta, jotkut huutavat iloaan julki vierustoveriaan halaten. Kokeneemman lentopalloveteraanin poskea pitkin valuu kyynel, sanat pakkautuvat kurkkuun.

Urheilun vetovoimaa vähättelevien olisi syytä ollut olla paikalla keskiviikkoiltana Kokkolan jäähallissa. Kun ratkaiseva piste vihellettiin Tiikereille kello 20.25, halli räjähti huutoon.”

”Urheilun, erityisesti joukkuelajien voima on sen synnyttämässä yhteisöllisyydessä. Yhtenä symbolina sille Tiikereiden seuraväki rakensi talkoilla kahteen kertaan areenan mestareille. Joukkueen kiitos tuli parhaalla mahdollisella tavalla.

Yhteisöllisyyden tunne vain vahvistui pitkin kevättä ja saavutti eilen illalla kliimaksinsa. Huikea hetki!”